

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült a 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító:

VARAT rágcsálóirtó pép

1.2. Azonosított felhasználás: Rágcsálóirtó szer, biocid termék, III. főcsoport (Károsítók elleni védekezésre alkalmas szerek), 14. terméktípus – rágcsálóirtó (véralvadásgátló szer)

A termék hatóanyaga: brodifakum (4-hidroxi-3-[3-(4'-brómbifenil-4-il)-1,2,3,4-tetrahidro-1-naftil]kumarin)

1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai: Hat-Agro Higiénia Kft.

Cím: H-9027 Győr, Tibormajori út 1.

Telefon: (36) 96-525-023, Fax: (36) 96-519-323

info@hatagro.hu; www.hatagro.hu

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: info@hatagro.hu

1.4. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): napközben 06 (1) 476-6464
éjjel-nappal hívható szám: 06 (80) 20 11 99

2. szakasz: A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása:

A gyártó és a 67/548/EGK és a 1999/45/EK irányelvek, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a termék: **nem veszélyes keverék.**

2.2. Címkézési elemek:

EU-veszélyjel: Nem szükséges

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondat: Nem szükséges

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondatok:

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

S 46 Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni

Foglalkozásszerű felhasználók kérésükre biztonsági adatlapot kapnak.

2.3. Egyéb veszélyek:

Egészségkárosító veszély: A készítmény hatóanyaga véralvadásgátló, nagy mennyiségek lenyelése esetén véralvadási zavarok léphetnek fel.

Fizikai-kémiai és környezetkárosító hatás: Előírás szerű kezelés, tárolás és ártalmatlanítás esetén nem várható.

3. szakasz: Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Kémiai jelleg: keverék

Hatóanyag: Brodifakum (EU-szám: 259-980-5, CAS-szám: 56073-10-0, Index-szám: 607-172-00-1)

Hatóanyaga-tartalom: 0,005%

Uniós besorolása:¹

DSD² veszélyjelek, R-mondatok: T⁺, N, R 27/28-48/24/25-50/53

CLP³ veszélyességi osztályok, kategóriák, H-mondatok: Acute Tox. 1 (skin) H310, Acute Tox. 2* (oral), H300, STOT RE 1, H372, Aquatic Acute 1, H400, Aquatic Chronic 1, H410

A 98/8/EK irányelv I. mellékletébe való felvételekor megállapított besorolása⁴:

DSD veszélyjelek, R-mondatok: T⁺, N, R26/27/28-43-48/23/24/25-50/53-61**

CLP veszélyességi osztályok és kategóriák, H-mondatok: Acute Tox. 2 (oral), H300, Acute Tox. 1 (skin), H310, Acute Tox. 1 (inhal), H330, STOT RE 1, H372, Repr. 1B, H360D, Skin Sens 1, H317, Aquatic acute 1, H400, Aquatic chronic 1 H410

¹ <http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>

² DSD: A 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően

³ CLP: Az 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

* Besorolása un. minimum besorolással történt

⁴ http://circa.europa.eu/Public/irc/env/bio_reports/library?l=assessment_directive/2010_brodifacoum/ EN 1.0 &a=d

** A warfarin fejlődésre gyakorolt hatására hivatkozva, mivel a brodifakum és a warfarin ugyanazt a teratogén hatásért felelős szintont (kémai szekezeti egység) tartalmazza.

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi. Az egyéb komponensek tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál figyelembe kell venni.

A fenti veszélyjelek, veszélyességi osztályok, kategóriák, R- és H-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. Az R- és H-mondatok teljes szövegét, valamint a rövidítések jelentését lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad! Az elsősegély-nyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belélegzés: Nem releváns expozíció.

Bőrrel való érintkezés esetén: Az elszennyeződött ruházatot azonnal le kell vetni, az érintett bőrfelületet pipereszappannal és bő vízzel alaposan le kell mosni, meleg vízzel leöblíteni.

Szembejutás esetén: Azonnal mossa alaposan, bő vízzel a szemhéjak széthúzása, és a szemgolyó mozgatása közben. Amennyiben lehetséges, távolítsa el a kontaktlencsét.

Lenyelés esetén: Azonnal forduljunk orvoshoz, mutassuk meg a készítmény címkéjét, biztonsági adatlapját!

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: A készítmény hatóanyaga véralvadásgátló, nagy mennyiségek lenyelése esetén véralvadási zavarok léphetnek fel, melyek nem azonnal, hanem csak 1-2 napon belül jelentkeznek.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvos számára: A készítmény hatóanyaga véralvadásgátló kumarin-származék, ellenszere: K₁-vitamin.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: Oltóhab, oltópor, célszerű a környezetben égő anyagok alapján meghatározni.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: Tűz hatására mérgező gázok képződhetnek.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: Védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék. Kémiai tűzként kezelendő.

5.4. Egyéb információk: A tűzoltásra használt szennyezett oltóanyagot a helyi előírásoknak megfelelően kell kezelni.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások:

Egyéni védőfelszerelés szükséges (védőkesztyű, védőszemüveg, védőruha), lásd a 8. szakaszt. A mentesítést csak kiképzett, szükséges védő felszerelésekkel ellátott személy végezheti.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések:

A kiszóródott, kiömlött termék csatornába vagy élő vizekbe ne jusson! Ha nagy mennyiség csatornába, élővizekbe jut, az illetékes vízügyi hatóságot értesíteni kell. A hulladékkezelés, a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai

A szétszóródott, egyedi tasakokban kiszerelt terméket össze kell szedni. Nagy mennyiségű kiömlött pépet mechanikusan és lehetőleg maradékmentesen össze kell lapátolni. A fel nem használható maradékokat homokkal, földdel vagy egyéb folyadékmegkötő anyaggal kell befedni, összesöpörni, megfelelő tárolóedénybe kell helyezni és megsemmisíteni. A megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen. Ne mossuk vízzel.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: Lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Kizárólag rágcsálótírtásra és csak a használati utasításban foglaltak szerint használható fel! Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítménnyel történő expozíciót: bőrre kerülését, lenyelését. Munka közben enni, inni, dohányozni nem szabad.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A készítményt hűvös, jól szellőző helyen, eredeti csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, italtól, takarmánytól elkülönítve kell tárolni. Gyerekek, illetéktelen személyek, haszonállatok ne férhessenek hozzá.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Rágcsálótírtó. A felhasználók köre: lakossági és foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzés/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határértékek: (a munkahelyi levegőben megengedett határértékek): nincsenek
A termék összetevőire foglalkozási expozíciós határértéket nem állapítottak meg.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- A készítményt csak megfelelően szellőző helyiségben tároljuk és használjuk.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben és befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- Az elszennyeződött ruházatot le kell vetni.
- Professzionális felhasználóknak időszakos orvosi vizsgálat ajánlott, mivel a készítménnyel történő ismételt nemkívánatos expozíció csökkentheti a vér koagulációs képességét.

Személyi védőfelszerelések:

- Légzésvédelem: nem szükséges
- Bőr-, kézvédelem: Munkaruha, védőkesztyű (gumi, nitrilgumi) használata szükséges.
- Szemvédelem: Ha a szembekerülés veszélye fennáll, védőszemüveg használata szükséges.

A fentiek a szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetészerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	pép
Szín:	kék
Íz:	keserű (Bitrexet tartalmaz)
Oldhatóság vízben:	a hatóanyag nagyon rosszul oldódik (< 1mg/l)

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: Megfelelő kezelés és tárolás esetén nem lép reakcióba.

10.2. Kémiai stabilitás: Előírászerű kezelés és tárolás esetén stabil keverék.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: nem várható

10.4. Kerülendő körülmények: nyílt láng, extrém hőhatás, közvetlen napfény

10.5. Nem összeférhető anyagok: oxidáló anyagok, erős savak, erős lúgok

10.6. Veszélyes bomlástermékek: tűz, vagy hevítés esetén ártalmas gőzök szabadulhatnak fel

11. Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ:

A készítménnyel toxikológiai vizsgálatokat nem végeztek, megítélése kizárólag a hatóanyagra vonatkozó toxikológiai adatok, a besorolás a 1999/45/EK irányelv, a 1272/2008/EK rendelet, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján történt.

11.2. A termékkel történő expozíció tünetei:

Rendelkezésünkre álló információk szerint rendeltetés- és előírászerű kezelés/használat esetén a készítmény nem károsítja az egészséget.

A mérgezés tünetei: Nagy mennyiség lenyelése esetén 1 – 2 nap múlva véralvadási zavarok léphetnek fel, a vér alvadási képessége lecsökken, vérzékenység, ínyvérzés, véres vizelet, széklet alakulhat ki. Érzékeny személyek esetében a készítmény bőrrel történő érintkezése, lenyelése csekély mértékben egészségkárosító hatással járhat.

12. szakasz: Ökológiai információk

12.1. Toxicitás:

A termékkel célzott vizsgálatokat nem végeztek, megítélése a hatóanyagra vonatkozó adatok alapján, besorolása a 1999/45/EK irányelv, a 1272/2008/EK rendelet valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján történt.

A brodifakum mérgező a vízi szervezetekre, de koncentrációja készítményben olyan alacsony, hogy a készítmény nem tekinthető a környezetre ártalmasnak.

LC₅₀ (hal): 0,04 mg/l, toxikus a vízi élőlényekre.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság:

A brodifakum perzisztens. Biodegradációja gyenge. Hidrolitikusan stabil, de fotolízissel gyorsan bomlik.

A készítmény nagyon rosszul oldódik (< 1mg/l) vízben.

12.3. Bioakkumulációs képesség:

Becslések szerint valószínűsíthető, hogy a brodifakum bioakkumulatív.

Az oktanol-víz megoszlási hányados (log K_{ow}) értéke magas, 4,5 feletti.

12.4. A talajban való mobilitás:

A talajhoz kötődik, nehezen mosódik ki, nem várható hogy szennyezi a talajvizet.

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei:

A brodifakum potenciális PBT vegyületnek tekinthető (potenciálisan a környezetben tartósan megmarad, biológiailag felhalmozódik és mérgező, vagy a környezetben nagyon tartósan megmaradó és biológiailag nagyon felhalmozódó jellegű).

12.6. Egyéb:

Kerüljük el, hogy maradékai és csomagolóanyaga a talajba, vízrendszerekbe, csatornába kerüljön. Minimálisra kell csökkenteni az emberek, a nem célszervezet állatok és a környezet elsődleges és másodlagos expozícióját minden rendelkezésre álló és megfelelő kockázatcsökkentő intézkedés megfontolása és meghozatala révén.

13. szakasz: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek:

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

A készítmény hulladékának besorolása (Hulladékulcs/EWC-kód): 07 04 99

(besorolása a felhasználás és a hulladékká válás módjától és helyétől függően változhat)

07 SZERVES KÉMIAI FOLYAMATOKBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉKOK

07 04 szerves növényvédő szerek (kivéve 02 01 08 és 02 01 09), faanyagvédő szerek (kivéve 03 02) és biocidok termeléséből, kiszéreléséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladékok

07 04 99 közelebről nem meghatározott hulladékok

Hulladékká vált csomagolóanyag besorolása (Hulladékulcs/EWC-kód): 15 01 06

15 HULLADÉKKÁ VÁLT CSOMAGOLÓANYAGOK; KÖZELEBRŐL NEM MEGHATÁROZOTT ABSZORBENSEK, TÖRLŐKENDŐK, SZŰRŐANYAGOK ÉS VÉDŐRUHÁZAT

15 01 csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési csomagolási hulladékokat)

15 01 06 egyéb, kevert csomagolási hulladékok

Csomagolóanyag (szennyezett):

A készítmény csomagolási hulladékainak kezelését a 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet szabályozza.

14. szakasz: Szállításra vonatkozó információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, IATA-DGR/ICAO-TI) nem veszélyes áru.

15. Szabályozással kapcsolatos információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendeletben foglaltaknak.

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó közösségi joganyagok:

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008/EK, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EU)

DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai

DPD: 1999/45/EK irányelv módosításai

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

Biocid joganyagok: 98/8/EK irányelv és módosításai, a 2010/10 irányelv, mely a brodifakumot a 98/8/EK irányelve 1. mellékletébe felveszi, a felvétel napja: 2012. február. 1.

Vonatkozó magyar joganyagok:

Biocid rendelet: 38/2003. (VII. 7.) ESzCsSM-FVM-KvVM együttes rendelet és módosításai

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai, a 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet és módosításai.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a, a 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet.

16. szakasz: Egyéb információk

Adatlap-történet: Ezen adatlap a gyártó 2008. február 25-én készült 2.0 verzió felújítása, és hatályon kívül helyezi azt. Jelen adatlap a 453/2010/EU rendeletnek való megfelelést célozza.

A 3. szakaszban feltüntetett R- és H-mondatok, rövidítések teljes szövege:

R 26/27/28 Belélegezve, bőrrel érintkezve és lenyelve nagyon mérgező

R 27/28 Bőrrel érintkezve és lenyelve nagyon mérgező

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 48/23/24/25 Hosszabb időn át belélegezve, bőrön és szájon keresztül szervezetbe jutva mérgező: súlyos egészségkárosodást okozhat

R 48/24/25 Bőrön és szájon keresztül hosszabb időn át a szervezetbe jutva mérgező: súlyos egészségkárosodást okozhat

R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat

R 61 A születendő gyermekre ártalmas lehet

H300 Lenyelve halálos.

H310 Bőrrel érintkezve halálos.

H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki.

H330 Belélegezve halálos.

H360D Károsíthatja a születendő gyermeket.

H372 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsítja a szerveket.

H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.

H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.

Veszélyességi osztályok rövidítései: (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek) Acute Tox. (oral, skin, inhal): Akut toxicitás (szájon át, bőrön keresztül, belélegezve), STOT RE: Célszervi toxicitás – ismételt expozíció, Aquatic Acute: A vízi környezetre veszélyes, Aquatic Chronic: A vízi környezetben hosszan tartó károsodást okoz, Repr.: Reprodukciós toxicitás, Skin Sens.: Bőrszenzibilizáló.

A keverék besorolását a 2. szakasz tartalmazza.

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik, és csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A felhasználók maguk felelősek azon kockázatokért, amik a készítmény használatából következnek. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért, vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak, vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.